

Motion till riksdagen 2011/12:Sk337

av Finn Bengtsson m.fl. (M)

Moderniserad folkbokföring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrade möjligheter till svenskt personnummer för långtidsbesökare i Sverige.

Bakgrund

Folkbokföringen i Sverige har anor från slutet av 1500-talet. År 1946 tydliggjordes i en folkbokföringsreform att dess huvudsakliga syfte var att för samhällets behov hålla register över medborgarna. Folkbokföringen blev därmed ett instrument för att effektivisera skatteindrivning, deklarationskontroll, föra socialstatistik och reglera arbetsmarknaden. Under 1960-talet infördes en modernare informationsteknik (it, då kallad automatisk databehandling, ADB) i folkbokföringen och vi fick våra nuvarande personnummer. Den 1 juli 1991 fördes folkbokföringen över från Svenska kyrkans pastorsexpeditioner till skatteförvaltningen. Skatteverket registrerar folkbokföringsuppgifterna i lokala folkbokföringsregister vid skattekontoren och i en folkbokföringsdatabas. Skatteverket har därmed också det centrala ansvaret för rättsligt och administrativt stöd inom folkbokföringsområdet.

De uppgifter som registreras i folkbokföringen samlas i de flesta fall in genom att Skatteverket får ett meddelande från andra myndigheter. Endast i ett fåtal fall måste individen själv göra en anmälan. Det gäller huvudsakligen namn på nyfödda barn, vissa namnändringar, flyttning samt in- och utvandring. Totalt sker cirka två miljoner ändringar i registren årligen.

Alla personer som folkbokförs i Sverige får ett personnummer som identitetsbeteckning, och denna sprids också till en lång rad myndigheter för att underlätta kontakterna för individen med desamma. Även personer som inte folkbokförs kan i vissa fall få ett personnummer. Det gäller personer med diplomatisk immunitet som vistas i Sverige under minst ett år, exempelvis

Fel! Okänt namn på

anställda vid utländska ambassader eller vissa internationella organisationer. Personnummer tilldelas i dessa fall på begäran av Regeringskansliet. Personnumret får man av Skatteverket. Den som en gång fått ett personnummer behåller samma nummer livet ut. Det innebär att personnumret inte ändras vid till exempel flyttning från eller till Sverige.

Bestämmelser om folkbokföring och folkbokföringssystemet finns idag i folkbokföringslagen (1991:481), folkbokföringsförordningen (1991:749), lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och förordningen (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet (källa Skatteverket).

Motivering

Att inneha ett personnummer idag i Sverige underlättar påtagligt kontakterna med en lång rad myndigheter. Men i vårt raskt framväxande informationsteknologiska samhälle ger tillgång till ett svenskt personnummer också en betydande förenkling i kontakterna med en lång rad andra samhällsaktörer, inte minst inom både offentliga och privata servicenäringar, men också för många viktiga materiellt kommersiella transaktioner i övrigt.

Kravet idag för att erhålla ett personnummer i Sverige är emellertid att man fyller kraven för att bli folkbokförd. Men då folkbokföringsregelverket utgår från tanken att detta omfattar främst permanent boende i landet, helst svenska medborgare, så hindras viktiga grupper som kan ha stort behov av att inneha ett personnummer i Sverige för att underlätta sin vistelse och verksamheter här. Till dessa hör bland annat en ökande mängd människor som vistas och verkar i Sverige under längre tider genom de regelverk inom exempelvis Europeiska unionen, som tillkommit för att stimulera en ökad rörlighet och utbyten mellan medlemsstaternas befolkningar. När sådana individer som valt att komma hit under längre tider, kanske för att man tillbringar sin fritid här och till och med blivit fastighetsägare i Sverige med allt vad detta innebär av formella kontaktbehov med det omgivande samhället, så är avsaknaden av ett personnummer något som hämmar deras kontakter till men både för dem själva och för exempelvis en lång rad näringsidkare i Sverige.

Förslag

Länder som har längre erfarenhet än Sverige av omfattande långtidsturism tycks ha löst detta problem för länge sedan. Bland annat kan detta ske genom att det nationella personnumret för denna grupp ofta både långvarigt och återkommande men tillfällighetsvistande personer mer fungerar som rent identifikationsnummer än som också en databas för medborgarkontroller av olika slag. En förändring i denna riktning kräver naturligtvis att anslutningen till ett sådant reformerat personnummersystem också beaktar huruvida detta

Fel! Okänt namn på

ska vara frivilligt eller ej. För den aktuella gruppen tillfällighetsvistande i Sverige förefaller det naturligt att så bör vara fallet, men kanske det då är rimligt att överväga även för permanentboende och svenska medborgare att få ta ställning till?

Det förefaller under alla omständigheter som rimligt i ett modernt informationssamhälle som det svenska, där personnummer idag fyller många andra viktiga samhällsfunktioner än att enbart ligga till grund för registrering av permanentboende svenskar, att en översyn över gällande folkbokföringsreglerverk görs. Detta bör göras i syfte att underlätta möjligheterna för att erhålla ett svenskt personnummer för en större grupp människor än vad som idag är möjligt med de få och synnerligen specifika undantag som finns. Inte minst är detta påkallat för att stödja ambitionen att göra Sverige till ett ännu mer attraktivt land att vara turist, särskilt långtids- och återkommande turist, i. Vi vill att riksdagen genom bifall till denna motion ger regeringen detta tillkänna.

Stockholm den 27 september 2011

Finn Bengtsson (M)

Johan Hultberg (M)

Jan R Andersson (M)

Lars-Arne Staxäng (M)